

POSTANOWIENIE

14 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Karol Weitz

na posiedzeniu niejawnym 14 maja 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa P. spółki akcyjnej w Ł.
przeciwko M.K., J.Z., a także M. spółce jawnej w L. i K.O.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej M.K., J.Z. i M. spółki jawnej w L.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z 3 lutego 2023 r., I ACa 5/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. kosztami postępowania kasacyjnego obciąża pozwanych,
pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi
sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej

pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanych od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 3 lutego 2023 r. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazali na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz na oczywistą zasadność wniesionej skargi.

Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury Sądu Najwyższego przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia, wskazaniu przepisów prawa, na których tle zagadnienie to wyłoniło się, oraz zaprezentowaniu argumentacji jurydycznej uzasadniającej możliwość rozbieżnych ocen prawnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15, nie publ.).

Skarżący w skardze podnieśli jako istotne zagadnienie prawne potrzebę rozstrzygnięcia i wyjaśnienia kwestii „którą stronę zobowiązaniowego stosunku prawnego (tj. wierzyciela, będącego powodem w procesie wekslowym, czy też dłużnika, będącego w tym procesie pozwany) obciąża obowiązek udowodnienia

okoliczności przemawiających za zasadnością sformułowanego (obok roszczenia wekslowego) roszczenia ze stosunku podstawowego, po skutecznym wykazaniu przez dłużnika bezzasadności roszczeń ze stosunku wekslowego?”

Tymczasem w judykaturze Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że wydanie wierzycielowi weksla stwarza domniemanie istnienia, w chwili wydania, wierzytelności w wysokości sumy wekslowej i przerzuca w ten sposób ciężar dowodu przeciwnego na dłużnika, w braku weksla dowód istnienia i wysokości wierzytelności obciąża wierzyciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 listopada 1999 r., I CKN 215/98, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 128 i uchwała Sądu Najwyższego z 7 stycznia 1967r., III CZP 19/66, OSNC 1968, nr 5, poz. 79).

Ponadto Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 17 stycznia 2008 r., III CSK 193/07 (Pr.Bankowe 2008, nr 5, poz. 17) wyjaśnił, że podniesienie przez wystawcę weksla in blanco zarzutu wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym (w zakresie dotyczącym rozmiaru zadłużenia wystawcy ze stosunku podstawowego) nie powoduje przerzucenia ciężaru dowodu na posiadacza weksla (remitenta) w tym sensie, iż powinien go obciążać dowód wykazania istnienia i rozmiaru zadłużenia z tego stosunku; w takiej sytuacji rozkład ciężaru dowodu pozostaje bez zmian - to na wystawcy weksla in blanco ciąży dowód wykazania nieistnienia wierzytelności wystawcy i to w zakresie wskazanym na wekslu. Również w nowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego zaznacza się, że ciężar dowodu, iż zdarzenie w związku, z którym wystawca, a także poręczyciel podpisali weksel, nie istnieje, względnie zakres ich odpowiedzialności jest mniejszy niż wynika to z treści weksla, spoczywa właśnie na wystawcy oraz poręczycielu wekslowym (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2019 r., I CSK 732/17, OSNC-ZD 2020, nr 1, poz. 11).

Z tych powodów tak sformułowane zagadnienie prawne nie może stanowić istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Skarżący w skardze kasacyjnej nie wykazali także występowania innej przesłanki przedsądu w postaci oczywistej zasadności skargi. W judykaturze Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie*

zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku nie pozwala jednak na stwierdzenie, że skarga kasacyjna w niniejszej sprawie jest – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona.

Należy także zauważyć, że między twierdzeniem skarżących, iż w sprawie występuje istotne zagadnienia prawne oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona zachodzi wewnętrzna sprzeczność. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 25 kwietnia 2008 r., III CSK 64/08 (nie publ.) wyjaśnił, że powoływanie się na oczywistość skargi i konieczność dokonania wykładni prawa wzajemnie się wyklucza. Taki sposób konstruowania skargi kasacyjnej jest pozorowaniem występowania w sprawie okoliczności publicznoprawnych, w oparciu, o które Sąd Najwyższy dokonuje oceny na podstawie art. 398⁹ k.p.c.

Z tych wszystkich względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 99 i art. 108 § 1 i z art. 391 § 1 oraz w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

(M.M.)

[r.g.]

